

Statenmededeling

Onderwerp

Programma Versterken Sociale Veerkracht: Uitvoeringsagenda 2019

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4415658

PS: 4421961

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Uitvoeringsagenda 2019: Versterken Sociale Veerkracht

Aanleiding

Op 18 november 2016 hebben Uw Staten de kaders voor het lerende programma Versterken Sociale Veerkracht (VSV) vastgesteld. ([klik hier voor het Statenvoorstel](#) en [hier voor de bijlage bij het Statenvoorstel](#)). De lerende aanpak is uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda Veerkrachtige mensen, veerkrachtig Brabant 2017-2020. Wij informeren u nu over de voortgang en de agenda voor volgend jaar.

Hiermee wordt tevens tegemoetgekomen aan de toezegging van 13 oktober 2017 om een schets te geven van de instrumentontwikkeling binnen het programma Versterken Sociale Veerkracht, hoe we hier in de provinciale organisatie mee gaan werken en hoe andere maatschappelijke organisaties en partijen daar een rol in willen pakken.

Bevoegdheid

Provinciale Staten hebben de kaders vastgesteld en Gedeputeerde Staten voeren de uitvoeringsagenda's uit.

Kernboodschap

Met het programma Versterken Sociale Veerkracht (VSV) helpt de provincie initiatieven van burgers, sociaal ondernemers, verenigingen, coöperaties of organisaties om hun bijdrage aan een goede kwaliteit van leven in Brabant en aan een duurzame, inclusieve samenleving nu en in de toekomst te vergroten en bestendigen.

Het gaat om initiatieven van Brabanders die zich inzetten voor sociale veerkracht, die gedreven zijn en goed weten hoe ze iets willen verbeteren voor zichzelf én voor anderen.

Vanuit het programma VSV denken we met deze initiatieven mee en helpen ze versterken, vanuit de overtuiging dat we daarmee een actieve, oplossingsgerichte, veerkrachtige samenleving stimuleren.

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4415658

PS: 4421961

De doelen van initiatieven waarmee programma VSV samenwerkt zijn divers en niet in enkele zinnen te vangen. Het kan gaan om het bestrijden van toenemende eenzaamheid, om het betrekken van mensen met een smalle beurs bij de energietransitie, of om een systeemverandering waardoor iedereen weer kan meedoen op de arbeidsmarkt. Wat Brabanders beweegt en wat ze doen om de wereld een stukje mooier te maken, is het best te begrijpen door te luisteren naar hun verhalen: <https://www.brabant.nl/subsites/sociale-veerkracht/media>.

Al doende leren we als programma, in de praktijk, wat deze initiatieven verder helpt, hoe we deze initiatieven het beste kunnen ondersteunen en op welke manier we de aanwezige veerkracht kunnen benutten voor het realiseren van andere provinciale opgaven.

Uit het feit dat het door ons opgerichte netwerk Stérk Brabant - van maatschappelijke initiatieven en deskundigen die initiatieven helpen versterken - snel groeit, de initiatieven goed gebruik maken van het ondersteuningsaanbod en hun feedback hierover positief is, leiden we af dat de werkwijze aansluit bij hun behoefte.

De concept-rapportage naar aanleiding van de Pilot Impactmeting geeft eenzelfde beeld. De definitieve rapportage komt in het najaar van 2018. Inzichten en conclusies over het totale programma komen eind 2018 aan bod in de eindrapportage Beleidsbeoordeling artikel 217a Provinciewet.

In 2019 komen we in de fase van opschaling van samenwerking, doorontwikkeling van ondersteuning en verbreding van de responsieve manier van werken en de lerende aanpak in crossovers met andere provinciale opgaven.

Consequenties

- 1. In het programma VSV leren we al doende in de praktijk, wat maatschappelijke initiatieven verder helpt, hoe we deze initiatieven het beste kunnen ondersteunen en op welke manier we de aanwezige veerkracht kunnen benutten voor het realiseren van andere provinciale opgaven.*

In de ontwikkeling van het programma onderscheiden we de volgende fasen:

- Ontwerp & opbouw (Verkenning)
- Leren van de eerste initiatieven

- Community & prototypes (Versterken van initiatieven)

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4415658

PS: 4421961

Per fase benoemen we de belangrijkste ontwikkelingen.

Ontwerp & opbouw (Verkenning): Sociale veerkracht draagt eraan bij dat mensen op een positieve manier omgaan met veranderingen in hun omgeving, zich betrokken voelen en hun eigen kracht willen inzetten om het voor anderen een beetje beter te maken. Het kan gaan om verbeteringen op vele gebieden waardoor cross-overs tussen sociale veerkracht en andere provinciale opgaven veel voorkomen. En waardoor een sociaal veerkrachtig Brabant voor andere provinciale opgaven van belang is.

Programma VSV start met het onderzoeken hoe de sociale veerkracht in Brabant er voor staat en hoe zij dit het beste kan versterken en benutten. In deze fase wordt de Monitor Sociale Veerkracht door PON/Telos uitgebracht waarmee inzicht wordt gegeven in wat de sociale veerkracht van mensen bepaalt: deels persoonlijke kenmerken maar ook het hebben van een sociaal netwerk en omgevingsfactoren zoals het toegang hebben tot arbeid, scholing, zorg etc. De kennis uit deze monitor is de basis voor het afwegingskader dat programma VSV gebruikt om te kiezen met welke maatschappelijke initiatieven zij samenwerking aangaat om de veerkracht in de samenleving te helpen versterken.

Een analyse onder de ruim 100 initiatieven waarmee programma VSV in 2018 samenwerkt (PON, 2018), laat zien dat deze initiatieven zich inzetten voor het versterken van factoren die volgens PON/Telos bijdragen aan sociale veerkracht: o.a. geluk, vertrouwen, gezondheid, sociale cohesie in de buurt, sociale contacten en veranderingsbereidheid van mensen (flexibiliteit). Er zijn diverse initiatieven (circa 30) die een cross-over zijn tussen sociale veerkracht en andere provinciale opgaven, zoals energietransitie, arbeidsmarkt, leefomgeving, natuur, etc. Hiervoor is samenwerking tussen programma VSV en andere opgaven gestart. Voor inzicht in individuele initiatieven verwijzen we naar de "initiatievenkaart" die programma VSV ontwikkelt op SterkBrabant.nl.

Leren van de eerste initiatieven: Na de verkenning sluit programma VSV zich aan bij initiatieven om samen te werken aan hun maatschappelijke doelen en inzicht te krijgen in wat de initiatieven kan versterken. Uit samenwerking met de eerste 11 pilotinitiatieven komt het volgende beeld naar voren wat betreft mogelijke versterking:

- In de initiatieven is niet altijd de juiste kennis en expertise aanwezig en het is soms moeilijk om deze te vinden of in te schakelen.

- Initiatieven hebben behoefte aan erkenning en zichtbaarheid om de aantrekkingskracht te vergroten voor nieuwe partners, vrijwilligers, financiers, etc.
- Initiatieven streven belangrijke “zachte” maatschappelijke doelen na die niet of moeilijk meetbaar zijn.
- Initiatieven vinden door hun innovatieve aanpak, integrale vraagstuk, maatschappelijke doelen, en nog niet aangetoonde impact moeilijk (start- en doorgroei) financiering.

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4415658

PS: 4421961

De meeste van deze 11 initiatieven boeken de gewenste voortgang en programma VSV werkt hieraan mee door het bieden van ondersteuning: inschakelen hoogwaardige kennis, pilot impact monitoren, erkenning en bijdragen aan zichtbaarheid, verbinden met nieuwe connecties, etc. Dit is aanvankelijk maatwerk dat samen met experts wordt ontwikkeld maar het legt de basis voor het bouwen van prototypes: ondersteuningsaanbod dat bij meer initiatieven kan worden ingezet.

Medio 2017 groeit het aantal initiatieven dat een ondersteuningsvraag stelt aan programma VSV. Het programma start daarom eind 2017 – samen met uitvoeringsorganisaties ZET en Zorgbelang - met het uitbouwen van haar netwerk onder de naam Stérk Brabant: een netwerk van initiatieven én van partners die maatschappelijke initiatieven willen helpen versterken, het Brabantbrede lerende netwerk. Dit zijn de provincie, ZET, Zorgbelang Brabant, kennisinstellingen als PON/Telos en de Brabantse universiteiten, expertbureaus als Avance Impact, fondsen, ondersteunende organisaties als Social Enterprise NL, etc.

Community & prototypes (Versterken van initiatieven): Vanuit Stérk Brabant start het aanbieden van de prototypes die aansluiten op behoefte van de initiatieven aan nieuwe connecties, impact monitoring, erkenning, zichtbaarheid en het aantrekken van financiering.

- Connecties met nieuwe partijen organiseren is maatwerk maar om hierin te kunnen opschalen is de online community Stérk Brabant gestart. Initiatieven en ondersteunende organisaties kunnen hiervan lid worden en o.a. gebruik maken van het ‘vraag en aanbod forum’ waardoor zij gemakkelijker zelf gewenste connecties kunnen vinden.
- Voor impactmonitoring is een scala aan ondersteuningsaanbod ontwikkeld met landelijk experts op dit gebied: een impactspel en een workshop voor eerste kennismaking, een intensievere training die leidt tot een meetplan, een quick scan voor de eerste meting, etc. Door het laten trainen van medewerkers van ZET en Zorgbelang op dit gebied, kan dit aanbod laagdrempelig door Stérk Brabant worden aangeboden aan initiatieven.
- Voor erkenning en zichtbaarheid wordt gebruik gemaakt van werkbezoeken, uitreiking gouden duim, filmpjes/veerkrachtvlogs, storytelling en andere vormen van publiciteit die programma VSV verspreidt via diverse (social) media.

- Om initiatieven op weg te helpen bij het zelfstandig verwerven van financiering zijn in 2018 trainingen aangeboden voor het ontwikkelen van een businesscase en fondsenwerving.
Daarnaast zijn initiatieven in contact gebracht met fondsen en met challenges die hen in de positie brengen om startkapitaal en/of investeerders aan te trekken.

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4415658

PS: 4421961

In de verkennende fase komt programma VSV ook in aanraking met sociaal ondernemers: hun hoofddoel is maatschappelijke meerwaarde of sociale impact creëren, waaronder doelen die bijdragen aan sociale veerkracht. Ze doen dat op zo'n manier dat ze er ook een boterham mee kunnen verdienen. De provincie geeft in 2017 - vanuit meerdere provinciale opgaven - opdracht om het sociaal ondernemerschap in Brabant in beeld te brengen en te onderzoeken welke ondersteuning gewenst is om deze beweging te stimuleren. Dit leidt in 2018 tot het rapport [Betekenisvol Brabant](#). Uit de aanbevelingen komt naar voren dat de toegang tot (groei)kapitaal voor deze initiatieven lastig is en overheden hierin kunnen ondersteunen. Hiervoor wordt in 2019 een nieuwe oplossing uitgetoetst: resultatenfinanciering.

2. *In 2019 komen we in de fase van opschaling van samenwerking, doorontwikkeling van ondersteuning en verbreding van de responsieve manier van werken en de lerende aanpak in crossovers met andere provinciale opgaven.*

In 2019 werkt programma VSV aan het opschalen van de samenwerking met initiatieven: het netwerk van Stérk Brabant groeit (gericht), de ondersteunende organisatie is hierop ingesteld, en er komt meer ondersteuningsaanbod beschikbaar, ook van andere partners in het lerende netwerk.

Programma VSV komt steeds meer in contact met omvangrijke en complexe integrale vraagstukken en initiatieven. Bij veel van deze vraagstukken is het sociale aspect van belang voor een duurzame, "inclusieve" oplossing of een systeemverandering van binnenuit. Daarvoor zoeken andere provinciale opgaven de samenwerking met programma VSV. Denk hierbij - naast arbeidsmarkt en energie - aan de transformatie-agenda, digitalisering, digibetisme, arbeidsmigratie, natuur, etc.

Door intensievere samenwerking met andere provinciale opgaven versterken we de gewenste integrale manier van benaderen van vraagstukken/initiatieven én werken we aan verbreding van de responsieve manier van werken en de lerende aanpak.

Bovendien blijven we, aansluitend op de behoefte van initiatieven, nieuwe ondersteuning ontwikkelen. Op basis van eigen bevindingen en het onderzoek Betekenisvol Brabant, wil het programma in 2019 o.a. experimenteren met 'resultatenfinanciering', een vorm van financiering die in Engeland al wordt gebruikt maar in Nederland nog nieuw is. Het is gebaseerd op publiek-private

samenwerking en versterkt ondernemerschap en zelfstandigheid van initiatieven door niet de activiteiten maar behaalde resultaten te financieren.

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4415658

PS: 4421961

Prestaties die we formuleren voor 2019 zijn:

Uitvoeringslijnen	Geraamde prestaties 2019
1. Verbinden met maatschappelijke initiatieven	Het netwerk Stérk Brabant groeit door naar 200 initiatieven, het aantal ondersteuningstrajecten neemt toe
	Sturing op Stérk Brabant door Zet en Zorgbelang
	Pilot Resultatenfonds
	Ondersteuning cross-overs met andere provinciale opgaven
	Dementievriendelijk Brabant 2018-2020
2. Realiseren lerend netwerk	Doorgroeien van het lerende netwerk
	Versterken link met internationale netwerken
3. Monitoren impact	Impactmeting van initiatieven ontwikkelen
	Impactmeting Resultatenfonds

Voor uitvoering van het programma 2019 is € 5,6 mln. beschikbaar. Voor de 3 programmalijnen is de volgende financiële inzet voorzien:

- € 5,0 mln. ten behoeve van Verbinden met maatschappelijke initiatieven (incl. € 3,2 mln. voor inzet Stichting Zet en Stichting Zorgbelang)
- € 0,5 mln. ten behoeve van Realiseren lerend netwerk
- € 0,1 mln. Ten behoeve van Monitoren impact

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing

Communicatie

Voor een beeld van de initiatieven die ondersteund worden door programma VSV/Stérk Brabant verwijzen we naar onze veerkrachtvlogs, nieuwsbrieven en digitale magazines waarin de initiatieven centraal staan (zie de bijlage van de Uitvoeringsagenda 2019 voor een overzicht van onze communicatiekanalen).

Vervolg

Verder uitvoering geven aan Programma Versterken Sociale Veerkracht volgens deze Uitvoeringsagenda en het goed zichtbaar maken van de resultaten.

Bijlagen

Uitvoeringsagenda 2019: Versterken Sociale Veerkracht

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

25 september 2018

Documentnummer

GS: 4415658

PS: 4421961

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: mevrouw A.C.H. Riddering, (06) 48420699
ariddering@brabant.nl.

Opdrachtnemer: J.A.M van Doornmalen, (073) 6808320,
jvdoornmalen@brabant.nl.